

Balua ja Paulo kwa Akaloma Kilongoi

Kitabu cha Akaloma kiotwi kube kiandikigwa na Ndundame Paulo kati ja chaka cha 54-58 kuboka pukubelekwa Kilisto. Paulo akiba tango anatyangije ku Loma yene ngakinga balua jenje kupala kalagi bandu boa, Akayahudi na banga Akayahudi abunhwamini Kilisto abatama ku Loma. Aandika balua jenje pakiba akatama ku Kolinto kingobu chenye. Paulo aandika balua jenje kupala bandu bilambo yoa bunhwamini nu kunnyali Yesu Kilisto (Lipungu lya 16:26).

Kitabu cha Akaloma ngi kitabu chakajangata muno bandu abunhwamini Kilisto ba kila paali ni kingobu choa kwa gambu Paulo aandike kwambone muno nhwalo gu ukomboi, nu putuotwi kupata kundela ja Yesu Kilisto. Uyo Paulo alondine Nhwalo Gwambone gwa Yesu Kilisto ku lilagano lya lolo. Akachomi ajingi balenga nsitali gu kijemo mu kitabu chenye nga lipungu lya 1:16 lyenie lilenga, “Nuboneje oni Nhwalo Gwambone, kwa magambu nga makakala ga Nnoongo ku ukomboi gwa kila mundu ojwaamini, kutumbu oti kwa Akayahudi kuboka penia kwa bandu banga Akayahudi.” Paali pukutumbula pi kitabu chenye kilenga muno kumanya ku nkati nhwalo gwa Nnoongo (Lipungu lya 1-12). Na paali papaigile (Lipungu

lya 13-15). Pabi na malagilo majingi kukamula mukutama kwa bandu abunhwamini Kilisto.

Agabi mkitababu

Paulo atumbu balua jakwe andi pahyobalile kukilaya mwene nu kulenga bandu abaan-dakila (Lipungu lya 1:1-15)

Kabe alenga mundu pabile na paoto koligwa kundela ja Yesu Kilisto (Lipungu lya 1:16-11:36).

Kuboka penia Paulo alagi ilebe yukamula mukutama mukunhwamini Kilisto (Lipungu lya 12:1-15:13)

Paulo ajomole mkitababu chenje kwa kap-atanga abali bandu abunhwamini Kilisto buku Loma (Lipungu lya 16).

¹ Nenga Napaulo andika balua jenje, napakachi jwa Yesu Kilisto, nandundame nam-bambuligwe nukemigwa kutangacha Nhwalo Gwambone gwa Nnoongo. ² Kutumbu lolo, Nnoongo akalagi Nhwalo Gwambone kupete akalondoli bakwe andi piandikigwe Muma-jandiko Gachwapi. ³ Nhwalo gongo ulenga Mwana jwa Nnoongo, Nngwana jwito Yesu Kilisto, jwenio umundu gwakwe, akiba kibelei cha Daudi, ⁴ nhwalo gongo gunnenga Yesu Kilisto Nngwana jwito, ku nhwalo gu Uchwapi gwakwe guki Nnoongo ngalaigwa kuwecho nkolongwa kukuyoigwa kwakwe. ⁵ Kupete kwa lina lya jwe-nio twenga tupatite upeele gukube tandundame, kupala kundela jakwe talongoleye bandu ba makabila goa bajali kupete imani. ⁶ Mangweto

uyo kati ja bandu benia, nkemigwe na Nnoongo mme mabandu ba Yesu Kilisto.

⁷ Nunhwandikilanga mmoa mammi ku Loma mampaligwa na Nnoongo, ngankemigwa mmegange bandu bakwe ba Chwapi.

Awabito ana Nnoongo na Angwana bito ana Yesu Kilisto bampegange upeele na tengela.

Lilumbo ku Nnoongo

⁸ Kukutumbula, nannumba Nnoongo jwango kupete Yesu Kilisto kwa magambu ginu mmoa, magambu imani jinu jijoanika padunia joa.

⁹ Nnoongo nga nchaili jwango echinenga nga kweli, Nnoongo ojunammegelela kwa mwojo gwango gwoa kutangacha Nhwalo Gwambone gwa Mwana jwakwe. Nnoongo amanyi kube mbinkombokelanga, ¹⁰ kingobu choa pang'ongalela. Ngoe nannyopa Nnoongo andapaile, nantyangilange. ¹¹ Kwa magambu ndekumpalanga muno kummonanga kupala nammaganakie hupo iboke mukihuke nu kunnimbia mwojo. ¹² Mana gakwe, yene, kukuamini kwango ne kupakunnimbia mangweto, kuamini kwinu mangweto kupakunimbia nenga.

¹³ Akalongo bango, mbala mmanye kube pajingi nakapala kuntyangilanga, nambu ikiba ilebe ijingi einhibila kuwika kwinu. Napaille bandu bummanye Yesu kati jinu mangweto andi pikiba kwa bandu banga Akayahudi.

¹⁴ Mbaligwa kajendelela bandu boa, Akagiliki na banga Akagiliki, bina kumanya na banga manya. ¹⁵ Kuyenie mbala kutangacha Nhwalo

Gwambone uyo kwinu mangweto mammi kwenio Kuloma.

Makakala gu Nhwalo Gwambone

¹⁶ Ne kulolaje oni kutangacha Nhwalo Gwambone, gwenio nga makakala ga Nnoongo ogugwakombola boa abaamini, kutumbu Akayahudi na bandu banga Akayahudi uyo.

¹⁷ Kwa magambu Nhwalo Gwambone ulaya kipola kube Nnoongo andi pabatenda bandu kube bambone, nhwalo gwenio utendigwa ku imani, kuboka pukutumbula mpaka kupela, Majandiko Gachwapi galenga, “Mundu ojwabekigwe jwambone kuimani malama.”

Malemwa ga bandu

¹⁸ Lilaka lya Nnoongo lilengigwe kuboka kumbengu kati ja malemwa na ubaja gwoa gwa bandu gwenio kwa ndela yabe mbaja abakana ukweli gwaka manyikanaje.

¹⁹ Nnoongo bahukumu angweto, magambu ilebe yoa kumanyikana ku nhwalo gwa Nnoongo ibi kipola kwabe, magambu mweni Nnoongo abekite yenie. ²⁰ Kutumbu Nnoongo papangania dunia kuwecho gwakwe, nu Unnongo gwakwe gwa machoba goa, iganukube ibikubonekanaje kwa mio, imanyikine kipola. Bandu baotwile kumanya ilebe yenie kuboke ni ilebe eyapanganie Nnoongo. Kwa yenie bakwetije ndela jajoa ja kukikola! ²¹ Iganukube bamanyi Nnoongo abile, nambu babikumpeje ichima ejipaligwa, kabe nukunumbaje. Gambu mawacho gabe gabi nikilebije na malango gabe gabi nikilebije, gatweli lubendu. ²² Bikitenda

kube bina malango, kumbe banga malango.
²³ Ngabagalambuya kibumo cha Nnoongo ojwalama machoba goa pangapela, nambu bigongalela inyago yukubacha eilandine na mundu jwawe, andaje ijuni andaje inyama andaje ikoko.

²⁴ Kuyenie, Nnoongo ngabaleka batende ilebe yanga mbone ibi mumyojo jabe na kutendelana ilebe ya oni mumibele jabe bene akangweto. ²⁵ Bagalambuya kweli ja Nnoongo kube uwangi, bigongalela nu kuibegelela ilebe ya pangine mweni Nnoongo, kunneka mwene jwapanginiage, jwapaligwa kulumbigwa pangapela! Unhyo.

²⁶ Yene Nnoongo balekite bakengame tama mbaja. Akikege bagalambwike nu kotoka kapalanga akinalome nu kujingililana bene akangweto. ²⁷ Na akinalome uyo, ngabakotoka kutenda ile yikibelekwa kwa akikege na ngabajingililana angweto kwa angweto. Akinalome ngabatenda ilebe ya oni kwajabe, kwa yene ngabapatanga hukumu jabe ejipaligwa tela na itendwa yabe ibaja.

²⁸ Magambu bandu bakatekana kumanya Nnoongo, Nnoongo ngabaleka mumawacho gabe mabaja, ngabatenda ganga paligwa kutenda. ²⁹ Batwelelinge ubaja na tama ju kupala kube ni ilebe nduu na chojo na kuponja. Batwelelinge bwiau na ukoma na bulwa na uwangi na mawacho mabaja. Kung'ing'ia, ³⁰ nu ukopekeana, nga bandu abanchimwa Nnoongo, michwembo, bina lunjonjo na kulokaloka, nukujogopaje kutenda ilebe ibaja, kajeketeje achik-

ibelei babe, ³¹ kuotwaje kumanya nu kulengenekia malagano gabe, bambonije na kiaje kwa akajabe. ³² Bamanyi kube Malagilo gambone ga Nnoongo galenga kube bandu abatamanga yene, bapaligwa kuwe. Na genia ngiti batendanga bene akangweto tuje, nakabe balumbalila bange abatendanga andi genia.

2

Hukumu ja Nnoongo

¹ Yene, maganja, anda mahukumula bange panga paligwa, nhwotoje kukikola, ata makabi mwe mabeneke. Magambu, kwa kahukumu bange, mikihukumula mmene magambu mmene ntenda ilebe andi uyo yamahukumu bange. ² Ngoe tumanyi kube hukumu ja Nnoongo nga ja haki kwa abatenda ilebe andi yenie. ³ Nambu mwe maganja mamahukumula abatenda ilebe andi yenie na mwenga uyo ntenda, bo, nkita mamijijepa hukumu ja Nnoongo? ⁴ Andaje mubembula gwambone gwa Nnoongo, kuimbalila kwakwe muno, pangamanya kube gwambone gwakwe gwenio upala kunnongalea nnape? ⁵ Nambu nkwati moja gumitau nu kujundupa na nyenie mikibeke hukumu kwa lichoba lyenie lya lilaka lya Nnoongo na hukumu jinu ja kweli ejipakubonekana. ⁶ Lichoba lyenie Nnoongo mannepa kila mundu kubo ke kuitendwa yateile. ⁷ Abaimbalila nu kujendeke kutenda gambone kukupalapala kibumo ni ichima na bwomi gwa machoba goa pangapela, Nnoongo mabapa bwomi gwa machoba goa

pangapela, ⁸ Nambu abapala ilebe yabe bene bijikana kweli nu kupala kengama itendwa ibaja, lipakagwele lilaka lya Nnoongo. ⁹ Kulaga na kubinia kupakumpata mundu jwajoa ojwatenda ubaja. Kupakapata Akayahudi oti, uyo na bandu banga Akayahudi. ¹⁰ Nambu Nnoongo mabapa kibumo, ichima na tengela abatenda gambone, Akayahudi oti uyo na bandu banga Akayahudi. ¹¹ Magambu Nnoongo bahukumu bandu boa telatela.

¹² Baba abatenda ubaja panga gamanya Malagilo ga Musa mabawaganga iganukube bagamanyije Malagilo. Na baba abakamu ubaja kongo magamanyi Malagilo mabahukumigwa kwa Malagilo. ¹³ Ngiti abajoa Malagilo nga ababi bamboneje nnongi ja Nnoongo, nambu abaagabala Malagilo. ¹⁴ Bandu banga Akayahudi bakwetije Malagilo ga Musa, nambu kila apabatenda agabi Malagilo ga Musa genia umwojo jabe, benia angweto babaganga kipemo cha Malagilo iganukube bagamanyije Malagilo ga Musa. ¹⁵ Itendwa yabe ilaya kube pagapala Malagilo gaandikigwe mu myojo jabe. Myojo jabe jilaya kile chenie nga kweli, chengi kingobu mawacho gabe katakiana na chengi kingobu kakola. ¹⁶ Yenie, kuboke Munhwalo gwa Mbone gongo ogundangacha, nga apipakube mangobu Nnoongo apapakuhukumu ilebe ya bandu eikite, kwa ndela ja Yesu Kilisto.

Akayahudi na Malagilo gabe

¹⁷ Na mwe, bo? Mmene mikikema Mayahudi, magahyobalela Malagilo ga Musa na kulokaloka

kube ba Nnoongo, ¹⁸ kwa ndela ja Malagilo mmanyi apapala Nnoongo na nhwotwile kupambula kilebe chambone, ¹⁹ mwenga mikibona kube makilongoi ba bangalola na lumuli ku bandu ababi mulubendu, ²⁰ mikibona kube maboli ba mandokoma na maboli bi kingota, nkwati malango mu Malagilo nu umanyi gwa kweli. ²¹ Bai mwenga mabolanga bange, mboni mmene mmi kukibolaje? Matangachila bange bakajibaje, nambu mmene mboni nnyiba? ²² Mwenga nnenga, “Makatenda ngongolaje,” na kongo mmene ntenda ngongola? Mwenga mijichimwa milongo ji inyago na kongo mmene nnyiba muiteba yabe? ²³ Ku kulenga eti nkwati Malagilo ga Nnoongo, bo nnolaje kube kukualabiya Malagilo mammembu Nnoongo? ²⁴ Majandiko Gachwapi galenga, “Magambu ginu Makayahudi, bandu banga Akayahudi bilitukana liina lya Nnoongo!” ²⁵ Anda mmi kagaagabala Malagilo ga Musa, kuinigwa kwinu kupakube kwambone, nambu anda mmi kagaagabaje Malagilo mbaya makainigwije. ²⁶ Anda mundu jwanga Nhyahudi jwangainigwa ojwaagabala Malagilo ga Musa, bo Nnoongo ammalangije kube ainigwe? ²⁷ Bandu banga Akayahudi bapakunhukumula panga paligwa mwenga Mayahudi anda nhwalabiye Malagilo, iganukube nkwati majandiko ga Malagilo na nhwinigwe na angweto bagajeketela Malagilo iganukube bainigweje. ²⁸ Ngiti, kila mundu ojwabonekana kunja Nhyahudi nga Nhyahudi jwa kweli na wala mundu kubeje Nhyahudi jwa kweli eti mpaka ainigwe. ²⁹ Nhyahudi

jwa kweli nga jwajo ojwabi Nhyahudi mpaka mmojo, nga ojwainigwe umwojo. Gongo ngu nhwalo gu Uhuke, ngiti nhwalo gwa majandiko ga Malagiloje. Mundu andi jwenio apatachipa, ngiti kuboka kwa banduje, nambu kuboka ku Nnoongo.

3

¹ Nhyahudi akweti nike chakapeta bandu banga Akayahudi? Andaje kibi chambone kuboke mukuinigwa? ² Elo, kibile chambone kuingono yoa. Pukutumbu, Nnoongo ngabapeganga Akayahudi Lilobe lyakwe. ³ Nambu ibabole anda bange bandu bakiba bangaaminika? Bo, kile chenie kibakuboya kuaminika kwa Nnoongo? ⁴ Napachokuje! Nnoongo nga jwa kweli machoba goa, iganukube kila mundu abi nuwangi. Andi Majandiko Gachwapi pagalenga ku nhwalo gwa Nnoongo, “Anda malobe ginu gabi gambone pamme nulukumbi mwenga kuotola.”

⁵ Nambu, anda ubaja gwito ulaya Nnoongo atenda pipaligwa, tulenga nike? Bo, tulenga atenda telatelaje patuhukumula? Pamba nonge kimundu. ⁶ Napachokuje! Ikabi yene, Nnoongo akaotolabo kujihukumu dunia?

⁷ Nambu anda ibi kundela ju uwangi gwango ukweli gwa Nnoongo ubonekana na jwombe abi ni kibumo muno, bai kwanike ndenda kuhukumigwa anda namundu bina malemwa? ⁸ Andaje tulenga, tukamwa mabaja ibe tupate gambone! Yenie bange nga apabututukana kukututakiana

kube tubolite yenie. Mabahukumigwa panga paligwa!

Abije mundu ojwabi jwambone

⁹ Tulenga nike? Bo, twenga Takayahudi tambone kapeta bange? Napachokuje! Kwa magambu nengite pukutumbula kube Akayahudi na bandu banga Akayahudi boa batei mabaja.

¹⁰ Anda Majandiko Gachwapi pagalenga,

“Abije na jumwije ojwabi jwambone,

¹¹ abije mundu junamalango, wala ojwampalapala Nnoongo.

¹² Boa bannekite Nnoongo,

boa babi andi batekubola, abije ojwatenda gambone, najumweje.

¹³ Kano yabe anda makabuli gangaelekea, nimi yabe itweli uang,

ng'omo yabe gapita malobe gina uchungu andi gwa lijoka,

¹⁴ kano yabe itweli minhilo jikubinia.

¹⁵ Angweto kutenda chokwe ukoma,

¹⁶ kila pabajenda kwipulana nu kupoteka.

¹⁷ Angweto bijimanyije ndela ja tengela,

¹⁸ kunnyogopa ngu Nnoongo.”

¹⁹ Tumanyi kube Malagilo ga Musa gapalanga ababi Mumalagilo genia, kuyenie kolaje chukopakea, ilambo yoa ibi muhukumu ja Nnoongo. ²⁰ Gambu abije mundu jwambone nnongi ja Nnoongo kukutenda pagapala Malagilo ga Nnoongo, liengo lya Malagilo kunnaya tu mundu kube atei mabaja.

Kujeketeligwa na Nnoongo kuimani

²¹ Nambu ngoe, ndela ja Nnoongo ja katenda bandu kube bambone nnongi jakwe jiekuligwe, kabe panga hyobalela Malagilo. Malagilo ga Musa na Majandiko ga akalondoli bachalakicha kilebe chenie. ²² Nnoongo batenda bandu babonekane kube bambone nnongi jakwe kwa ndela ja kunhwamini Yesu Kilisto. Nnoongo atenda genia ku bandu boa abaamini. Magambu kubije kubagulana kwakwoa, ²³ bandu boa balemwite na babi kutaali na kibumo cha Nnoongo. ²⁴ Nambu mu upeelee gwa hupo ya Nnoongo, bandu boa batendigwa kube bambone kupete Yesu Kilisto ojwababeka bandu babe agabwa. ²⁵ Nnoongo ngampanga Yesu, kupala kwa myai jakwe, abe ndela ja kabokea bandu mabaja kukuamini kwabe. Atenda genia kupala alaye gapala Nnoongo. Lolo Nnoongo atela kuimbalila mabaja ga bandu panga hukumula, ²⁶ atenda yene kupala kulaya gwambone gwakwe ku bandu kingobu chenje jwenio nga ojwabi jwambone na kabeka bandu abunhwamini Yesu babonekane kube bambone nnongi ja Nnoongo.

²⁷ Tukilumbalila nike? Kibije! Kwa nike? Bo, kwa magambu ga kulenganakia Malagilo ga Nnoongo? Ije! Nambu kwa magambu tunhwamini Yesu Kilisto. ²⁸ Gambu Nnoongo antenda mundu kube jwambone ki imani na ngiti kukulenganakia Malagiloje. ²⁹ Andaje bo, Nnoongo nga Nnoongo jwa Akayahudi tu, andaje uyo jwa bandu banga Akayahudi? Elo, jwa bandu banga Akayahudi uyo. ³⁰ Nnoongo nga jumwe, jwombe mababeka Akayahudi

abainigwe kube bambone kuimani jabe na bandu banga Akayahudi banga inigwa uyo kuimani jabe. ³¹ Bo, tutumi imani kukuleke kutali Malagilo? Napachokuje, nambu tagajemeka Malagilo.

4

Kulandanakia nu Ulaimu

¹ Tulenga nike nhwalo gwa aokabito ana Ulaimu? Ilebe nike eibapitile mummele?

² Anda Ulaimu akabekigwa kube jwambone nnongi ja Nnoongo, kuilebe yateile, akweti kilebe chukulokeloke, ngiti nnongi ja Nnoongoje.

³ Majandiko Gachwapi galenga, “Ulaimu nganhwamini Nnoongo, kukutenda yenie Nnoongo ngammona kube jwambone nnongi jakwe.”

⁴ Boa abakamu maengo kulepigwa nchaala, nchaala gwenio ngiti hupoje, nambu chabapaligwa kupata. ⁵ Nambu bandu bangahyobalela itendwa yabe, nambu bunhwamini Nnoongo ojabalekekea akabaja, penia Nnoongo kuliagabala lihyobalelo lya bandu benia na kabona kube bambone nnongi jakwe. ⁶ Anda Daudi palenga mbaya jakwe mundu ojabonekana jwambone nnongi ja Nnoongo, pangalolakea itendwa yakwe,

⁷ “Mbaya baba abalekekeigwe malemwa gabe, bombe mabaja gabe gaboigwe.

⁸ Mbaya mundu jwajo

Angwana bagabalangaje mabaja gakwe.”

⁹ Bo, mbaya jenie jalenga Daudi kwa bandu abainigwe tu? Ije! Andaje pamwe na bandu bangainigwa. Magambu tulengite kutenda, “Ulaimu nganhwamini Nnoongo, gambu gwa kuamini kwakwe Nnoongo ngammona kube jwambone nnongi jakwe.” ¹⁰ Genia gatendigwa kingobu gani, tango Ulaimu nukuinigwaje? Andaje itendigwa kuboka pa kuinigwa? Tango nukuinigwaje, ngiti kuboka pa kuinigwaje. ¹¹ Ulaimu ngajeketela kiingi chu kuinigwa kulaya kutenda ajekataligwe kube jwambone nnongi ja Nnoongo, gambu gu kuhyobalela kwakwe tango nu kuinigwaje. Kwa nyenie, Ulaimu nga awawa ba boa abaamine nu kubekigwa kube bambone nnongi ja Nnoongo gambu gukuamini kwabe iganukube bainigweje. ¹² Ulaimu uyo aokabito ba boa abainigwe, nambu ngiti magambu gukuinigwa kwabije, nambu kwa magambu gukengama ndela ujaje ja imani ja aokabito ana Ulaimu ejibakengama tango nu kuinigwaje.

Lilagano lya Nnoongo lipokalgwa kuimani

¹³ Nnoongo ngalagana na Ulaimu ni ibelei yakwe kube dunia majiba jabe. Nnoongo atela yene ngiti kwa magambu Ulaimu akaagabala Malagilo ga Musaje, nambu magambu gukuinhwamini Nnoongo ngammeka kube jwambone nnongi jakwe. ¹⁴ Andaibi lilagano lya Nnoongo libi kwa baba tu ababagakengama Malagilo ga Musa, imani jiba jambonije, uyo lilagano lya Nnoongo liba kile chamboneje. ¹⁵ Malagilo ga Musa galeta lilaka lya Nnoongo, nambu pangabe Malagilo, kubeje kualabia Malagilo.

¹⁶ Nayene lilagilo likiba muimani, kupala lilagilo lyenie libe, lilame nukujendekela andi hupo kuboka ku Nnoongo kwa boa ababi kukibelei cha Ulaimu, ngiti kwa abahyobale Malagilo ga Musa tuje, nambu uyo kwa abaamini andi patenda Ulaimu. Gambu Ulaimu nga awabito bu Uhuke tuboa, ¹⁷ andi Majandiko Gachwapi pagalenga, “Nammekite mme mawawa ba makabila nduu.” Lilagano lyenie libi kweli nnongi ja Nnoongo nu Ulaimu nganhwamini Nnoongo. Jwenio nga Nnoongo jwabape bwomi bandu abawile, kwa amuli jakwe, ilebe yangabe ibe. ¹⁸ Ulaimu ngaamini gangaoto kugahyobalela, nayenie, ngibe andi Majandiko Gachwapi galenga, “Awawa bi ilambo ijingi na kibelei chinu kiba nduu!” ¹⁹ Ulaimu akiba okolo abandakila kube nayaka makomi komi, nambu kuamini kwakwe kupolitije iganukube amanyi kube mmeli gwakwe ukiba andi uwile, nu nhwanamundu Sala akiba ntonga. ²⁰ Ulaimu alipwelije lilagano lya Nnoongo, kuamini kwakwe ngukumpe makakala, ngampe kibumo Nnoongo. ²¹ Amanyi pe kutenda Nnoongo malenganakia lilagano lyakwe. ²² Nga mana Nnoongo ammona kube jwambone nnongi jakwe. ²³ Pilengigwa, “Ngabalangigwa kube jwambone nnongi ja Nnoogo,” ilengigwa magambu gwa jwenio tuje. ²⁴ Genia gaandikigwa pamwe na twenga uyo tatu jeketeligwe kube tambone tatunhwamini Nnoongo ojwanhyoite Yesu Nngwana jwito kuboka kwa abawile. ²⁵ Magambu gwa mabaja gito Yesu ngabekigwa akomigwe, ngayoigwa

kube mmomi kupala atubeke twe tambone nnongi ja Nnoongo.

5

Kupaligwa na Nnoongo

¹ Gambu tujeketeligwe kubekigwa tambone nnongi ja Nnoongo kuimani, tukweti tengela na Nnoongo kupete Nngwana gwito Yesu Kilisto.

² Kuimani jito, jwenio atuletite tube mupeele gwa Nnoongo, ogututama nago ngoe. Tuala mwojo kulihyobalelo litukweti likube pamwe mukibumo cha Nnoongo. ³ Elo, ngiti genia tuje, nambu tualalila mukulaga kwito uyo, magambu tumanyi kutenda kulaga kuleta kuimbalila, ⁴ nu kuimbalila kuleta kube mundu jwambone nu kulimba mwojo kuleta kuhyobalela. ⁵ Na lihyobalelo lyenie liwangije magambu Nnoongo ajeile lipalano lyakwe mumyojo jito ku ndela ja Uhuke jwa Chwapi, jwatupi twenga.

⁶ Putukiba tanga uwecho, kukungobu chapala Nnoongo Kilisto ngawe kupala atukombole mabaja gito. ⁷ Kindemaje mundu kuwe magambu ga mundu jwambone, pangaje mundu aotwile kujiga kuwe magambu ga mundu jwambone. ⁸ Nambu Nnoongo alaite kube abi kutupala, gambu putukiba tango tana mabaja, Kilisto ngawe kwa magambu gito. ⁹ Magambu tubekigwe kube tambone muno kwa myai ja Kilisto, ilaya kweli kube kukupete jwenio matukola kuboka mulilaka lya Nnoongo. ¹⁰ Takiba takangondwa ba Nnoongo, atuchikachine kupete kiu cha Mwana jwakwe. Ngoe

tubi takaganja ba Nnoongo, nga kipola muno kube matukomboligwa kwa bwomi gwa Kilisto. ¹¹ Genia tuje, nambu uyo tuala mwojo ku Nnoongo kwa ndela ja Nngwana jwito Yesu Kilisto ojwatuchikachine na Nnoongo.

Adamu na Kilisto

¹² Kupete mundu jumwe mabaja ngagajingila padunia na genia ngagaleta kiu. Nhyene kiu kijendekie mu bandu boa, kwa magambu boa batei mabaja. ¹³ Gambu tango nu kubeje Malagilo mabaja gakiba padunia, nambu mabaja kubalangigwaje kube mabaja panga Malagilo. ¹⁴ Nambu kutumbu mangobu ga Adamu mpaka mangobu ga Musa, kiu ngikibe panani ja bandu boa, uyo ngikibe nu kubandu banga-tenda mabaja tela na Adamu apakana amuli ja Nnoongo.

Adamu andi kilandanikio cha Kilisto jwaika. ¹⁵ Nambu ile ibele yenie ibi telaje, magambu gwa hupo ya tengela ya Nnoongo telaje na mabaja ga Adamu. Kweli kutenda bandu ajingi ngabawe magambu ga mabaja ga mundu jumwe. Nambu upeele gwa Nnoongo ubi nkolongwa muno, hupo yakwe yenie ya tengela kwa bandu ajingi kupete upeele gwa mundu jumwe, Yesu Kilisto. ¹⁶ Hupo ya Nnoongo na mabaja ga mundu jumwe ibi telaje. Mana, kuboka pa lilemwa lya mundu jumwe, Nnoongo ngapanga hukumu, nambu kuboka pa malemwa ga bandu ajingi, Nnoongo ngabaupa upo yakwe kwa kalekekea. ¹⁷ Kweli kwa mabaja ga mundu jumwe, kiu ngikitumbu kutawala kwa bandu magambu gwa mundu

jumwe. Nambu chambone muno echatei mundu jwenio, Yesu Kilisto! Boa abapokela gwambone gwa Nnoongo na hupo yenie nu kutendigwa babonekane bambone nnongi ja Nnoongo, mabatawala mu bwomi kundela ja jwenio jumwe jwenio nga Yesu Kilisto.

¹⁸ Andi yene lilemwa lya mundu jumwe lyahukumula bandu boa panga paligwa, uyo kupete kitendwa chambone cha mundu jumwe bandu boa mababekigwa kube bambone nnongi ja Nnoongo na bwomi. ¹⁹ Andi yene kwanga jali kwa mundu jumwe ngukwabeka bandu mu-malemwa uyo kuagabala kwa mundu jumwe makabeka bandu ajingi bajeketeligwe nnongi ja Nnoongo.

²⁰ Malagilo ga Musa, pagaika itendwa ibaja ngi-jonjeke kube ndu, nambu mabaja pagakiba ndu, upeelee gwa Nnoongo ngube ndu muno. ²¹ Andi mabaja pagatawala kukuleta kiu, uyo gwambone gwa Nnoongo utawala kukuleta ilebe einhwalali Nnoongo nukuleta bwomi gwa machoba goa pangapela kupete Yesu Kilisto Nngwana gwito.

6

Tulama kukulimba kwa magambu ga Kilisto

¹ Tulenga nike kabele? Tujendekeya kutenda mabaja kupala kindimba cha Nnoongo kijonjake kube ndu? ² Napachokuje! Tukotwike kutawaligwa na mabaja, tujendekeabo kutama mumabaja? ³ Gambu mmanyi kube twenga tatubatichigwe kulondana na Yesu Kilisto, putubatichigwa ngutulondana na kiu chakwe.

⁴ Apatabatichigwa kututumbukia mumache ngutulondana na kiu chakwe, ngutuchikigwa pamwe najwenio, kupala andi Kilisto apayoigwe kuboka kwa abawile kukibumo cha makakala ga Awawa, twenga uyo matuba mubwomi nhyono.

⁵ Gambu andi putulondine nakwe mukuwe, uyo nga putupakulonda nakwe mukuyoka.

⁶ Tumanyi kutenda bwomi gwito gwa kalakala uwile panchalaba pamwe na Kilisto, kupala makakala ga mabaja mumibele jito gaalabiigwe, kuyene takabeje kabe takabanda ba mabaja.

⁷ Gambu mundu jwajoa ojwawe abi agabwa na mabaja. ⁸ Andaibi tuwile pamwe na Kilisto, uyo tuamini kutenda matulama pamwe na jwenio.

⁹ Gambu tumanyi kube Kilisto ayokite, aweje kabele, kiu kintawalaje kabena. ¹⁰ Yene, magambu awile pakamwe tu, mabaja gakwetije makakala kujwenio, na ngoe atama kitamo chakwe mutawala gwa Nnoongo. ¹¹ Na mangweto uyo mikibalangila kube nhwile ku nhwalo gwa mabaja na ntamanga kukummegelela Nnoongo kupete Yesu Kilisto.

¹² Yene, mabaja gakajendekeje kutawala mibele jinu ejiwe, nu kujijeketela tama yakwe.

¹³ Na makaboyangaje ipagwa imibele jinu kube yombo yukutende mabaja. Mbaya mmeni mangweto mikibekange ku Nnoongo, andi bandu abayoigwe kuboke kwa abawile, mmekange mibele jinu joa kwa agapala Nnoongo. ¹⁴ Magambu mabaja gantawalaje kabele, mangweto mmi kulongaleigwaje na Malagilo nambu nnongaleigwa na gwambone gwa Nnoongo.

Akabanda abapaligwa

¹⁵ Tulenga nike? Bo, tutendi mabaja magambu tubije Mumalagilo gambu tubi muupeele gwa Nnoongo? Ije napachokuje! ¹⁶ Mmanyi kube anda mikibekangite mmene makangweto kube makabanda ba mundu mmaganga kweli makabanda ba mundu jwenio, andaje makabanda ba mabaja mmanyi kipakumpata kiu, andaje akabanda abannyali Nnoongo mpakube mambone nnongi jakwe. ¹⁷ Nambu nannumba Nnoongo! Kagaagaba maboulo gamaboligwe kumyojo jinu joa, iganukube lolo makiba mabanda ba mabaja. ¹⁸ Ngammekigwa agabwa kuboka mumabaja, na mmi makabanda bi ilebe yaipala Nnoongo. ¹⁹ Pamba nonge kilonge chamachoba goa magambu gwa kulegaleka kwa mibele jinu. Andi kingobu chenge pamabekanga ipagwa inu itendi ilebe ichapu na mabaja ngamme makachapu, uyo ngoe mmekange ipagwa yinu itendi ilebe yapala Nnoongo mmegange chwapi.

²⁰ Pamakiba mabanda ba mabaja makiba agabwa mukutenda ilebe yaipala Nnoongo. ²¹ Makapatanga nyonjakea nike kuboke mukutendanga ilebe yae eintei mme na oni? Magambu ile yenie yoa kupela kwakwe kuwe! ²² Nambu ngoe mmekigwe agabwa kuboka mubanda gwa mabaja na mmi makapakachi ba Nnoongo. Nyonjakea jankweti ngoe chwapi, kubokapenia mpata bwomi gwa machoba goa pangapela. ²³ Kwa magambu lipungu lya mabaja nga kiu, nambu hupo ejapanga Nnoongo nga bwomi gwa machoba goa pangapela kukulon-

dana na Yesu Kilisto, Angwana bito.

7

Nhwalo gukutolana

¹ Makalongo bango, mammanyanga agambakunnengela, gambu mmoa magamanyangite Malagilo. Malagilo gantawala mundu mangobu abi mmomi. ² Magambu munkege ojwatoiligwe na analome kila kingobu atabigwa na malagilo kingobu angwanamundu pababe bwomi, nambu angwanamundu pabajomoka malagilo genia gantabaje kabena munkege jwenio. ³ Yene munkege jwenio andatoline na analome bange nakongo angwanamundu babi amommi, akemigwa nngongola, nambu anda angwanamundu bajomwike, munkege jwenio aba agabwa mumalagilo na ata akatoline na analome bange, nngongolaje. ⁴ Yene nga apamilingite makalongo, mangweto uyo nhwilangite, mmi kutawaligwaje na Malagilo gambu mangwetomwe ngi ipagwa ya mmele gwa Kilisto, ngoe mmi bakwe ojwayoigwe kuboka kwa abawile yene tupaligwa kummegele Nnoongo. ⁵ Gambu apatakiba takatama kimmele tu, tama mbaja ngijikolakeigwa na malagilo, ubaja ngutenda maengo mummele gwito, nu tuboa ngutugwele mukiu. ⁶ Nambu ngoe tubi agabwa kuboka mumalagilo, tubokite mukilebe chache echikitubeka tube takabanda. Ngoe tubegelela kabeje na ndela ja lolo ja Malagilo ga Musa agaandikigwe nambu kwa ndela nhyono ja Uhuke.

Malagilo na Mabaja

⁷ Bo, tulenga, kube Malagilo ga Musa nga mabaja? Napachokuje! Nambu panga Malagilo, nenga kabi manyije kulokalela ilebe yabange nga nike, anda Malagilo gakalengitije, “Makalokaleje.” ⁸ Kukube muamuli jenie, mabaja ngagapata ndela jukolakea mabaja ndu nkati jango. Panga malagilo malemwa kilebe chikiwe. ⁹ Pukutumbula nenga nakiba namomi kutaali na malagilo, nambu malagilo apagaika, mabaja ngagayoka, ¹⁰ nenga nganhwe. Malagilo genia gakita galete bwomi, nambu kwango ganeti kiu. ¹¹ Gambu, mabaja ngagapata ndela kuboka kwa malagilo, ngagangoloya ne nukungoma.

¹² Malagilo gene gabi chwapi na amuli jene jibi chwapi, nga ejipaligwa na jambone. ¹³ Bo, ikonda kilebe echikibi chambone kijambuki kiu chango? Napachokuje! Apibile nga yene, mabaja gabonekane kipola kube mabaja, gapeti muchache chambone nu kunyambukia kiu chango. Yene mabaja kwa ndela ja malagilo ibonekana kipola kube mbaja muno.

Ngondo nkati ja mundu

¹⁴ Tumanyi kube Malagilo gu uhuke, nambu nenga na bammele tu, nenga nhuchigwe kube nabanda ba mabaja. ¹⁵ Nikimanyije chandenda, magambu chache chinikipala kutendaje, nambu chinikichimwa nga echindenda. ¹⁶ Andaibi, ndenda gangapala, ilaya kube nyekete kube malagilo nga gambone. ¹⁷ Ibonekana kipola neje nandenda kilebe chenye, nambu mabaja

agabi nkati jango. ¹⁸ Manyi kube ngwetije chambone nkati jango, mu umundu gwango. Kwa magambu, iganukube mbaile kutenda kilebe chambone, kuotoje kulilenganakia. ¹⁹ Pambala kutenda kilebe chambone kutendaje, nambu kilebe kibaja changakipala nga chandenda. ²⁰ Anda ndenda gangapala, ilaya kube neje nandenda genia, nambu mabaja agabi nkati jango. ²¹ Bai ng'anyime lukobo londo, pambala kutenda kilebe chambone, ni kibaja kibi upo. ²² Nkati mumwojo gwango nagapala Malagilo ga Nnoongo. ²³ Nambu nola kube gabi malagilo gange agatenda maengo mummele gwango, malagilo gangachikachana na malango gango. Genia gameka mbe nabanda ba malagilo mabaja agatenda maengo mummele gwango. ²⁴ Naocho nenga! Beneke abapakungola kuboka mummele gongo ogumbeleka kuki? ²⁵ Nannumba Nnoongo ojwatenda genia kwa ndela ja Nngwana jwito Yesu Kilisto!

Malango gango gabegele Malagilo ga Nnoongo, nambu mmele gwango ubegele malagilo gubaja.

8

Kutama mu Uhuke jwa Nnoongo

¹ Yene, ngoe hukumu janga paligwa jibije kwa boa abalondine na Yesu Kilisto. ² Magambu, Malagilo gu Uhuke gwa Nnoongo agaleta bwomi ogubi mu Yesu Kilisto gangombwile kuboka mu malagilo mabaja na kiu. ³ Nnoongo ngalenganakia kilebe changalenganakia Mumalagilo ga Musa, ngankinga Mwana jwakwe kiti abi

na mmele tela na mmele gwito twenga tatubi na malemwa, kwa magambu ga mabaja na kwa mmele gwenio ngagahukumu mabaja. ⁴ Nnoongo atela genia kupala gaga agapaligwa Mumalagilo galenganile nkati jito, twenga tanga kengama tama ja ilebe ya mmele, nambu kwa makakala gu Uhuke. ⁵ Baba abatama kukengama pupala mmele, kulongaliigwa na mawacho ga mmele. Nambu abatama kukunkengama Uhuke jwa Chwapi mawacho gabe kulongalaigwe na gaga agapala Uhuke jwa Chwapi. ⁶ Mawacho ga mmele galeta kiu, nambu mawacho ga Uhuke galeta bwomi na tengela. ⁷ Gambu ojwatawaligwa na mawacho ga mmele jwenio nngondwa jwa Nnoongo, kujaliye Malagilo ga Nnoongo na kuotwaje kugajali. ⁸ Bandu abalongaleigwa na agapala mmele gwa mabaja kuotwaje kunhwalalila Nnoongo. ⁹ Nambu mangweto kulongaleigwaje nu pupala mmele gwa mabaja, nambu ntamanga kukengama papala Uhuke, anda ibi Uhuke jwa Nnoongo atama nkati jinu. Jwajwoa jwanga Uhuke jwa Kilisto, jwenio nga jwakuje Kilisto. ¹⁰ Nambu anda Kilisto abi nkati jinu, iganukube mibele jinu jiwile magambu ga mabaja, kwinu Uhuke nga bwomi kwa magambu gukutenda agapala Nnoongo.

¹¹ Anda abi Uhuke jwa Nnoongo ojwanhyoya Kilisto atama nkati jinu, jwenio jwanhyoite Yesu kuboka kwa abawile majipa bwomi mibele jinu ejiwile, matenda yene kupete Uhuke jwakwe ojwatama nkati jinu. ¹² Yene, akalongo bango, tukweti liengo, ngiti likutama kukengama aga-

pala mmele gwa mabaje. ¹³ Magambu anda ntamanga kukengama agapala mmele gwa mabaja mmanya mpala kuweganga. Nambu, anda kwa ndela ja Uhuke miikoma itendwa inu yangambone, mannamanga. ¹⁴ Boa abalongaleigwa na Uhuke jwa Nnoongo ngi ingota ya Nnoongo. ¹⁵ Magambu, mpokelingije Uhuke jukummeka mangweto makabanda nu kummeka mbwele, nambu mpokilinge Uhuke jukummeka mangweto mme ingota ya Nnoongo, kwa Uhuke jwenio twe tunkema Nnoongo, “Aba,” ikonda, “Awawa!” ¹⁶ Na Uhuke jwa Nnoongo mwene achalakicha ni iuke ito kube twenga ngi ingota ya Nnoongo. ¹⁷ Lele twenga anda tubi ingota ya Nnoongo, matupokela upeelee gwoa Nnoongo ogubabekalinge bandu bakwe, matuba pamwe muulichi gwenio na Kilisto, magambu anda tukilondite mukupotekigwa kwakwe Kilisto, uyo matuba pamwe mukibumo chakwe.

Kibumo chikiika

¹⁸ Nola kube kupotekigwa kwa kingobu chenje cha ngoe ngikilebe chambonije anda tulandanakie na kibumo chache chitupakupata twenga. ¹⁹ Ipanganyigwe yoa ilende kwa chuna muno kupala kulola Nnoongo apailaya kipola ingota yakwe. ²⁰ Kwa mana, ipanganyigwe ibekigwe kube pangaotola, ngiti kukupala yenije, nambu ibekigwe yene kukupala mwene Nnoongo. Na yenie ibi ni lihyobalelo, ²¹ magambu ipanganigwa yenie maikomboligwa kuboka mu ubanda gu ubou, iba agabwa mukibumo cha ingota ya Nnoongo. ²² Magambu, tu-

manyi mpaka ngoe, ipanganigwe yoa iguta kuku-
binia andi kubinia kwa kukikombola mwana.
²³ Yenetuje, ipanganigwe na twenga tatubi na
Uhuke jwenio, ojwabi hupo ikutumbula ya
Nnoongo, twe uyo tuguta nkati jito, tulendela
tubekigwe kube ingota ya Nnoongo na myojo
jito jikomboligwe. ²⁴ Magambu kukuhyobalela
kwenio twe tukomboligwe. Nambu lihyobalelo
kubeje lyambone andibi tupeta kukibona echi-
tuhyobalela. Gambu meneki ojwahyobalela
chache chakibona? ²⁵ Anda tukihyobale kilebe
tango changakibona, tukilendela kukuimbaila.

²⁶ Uyo, Uhuke abikutujangata mukulegeleka
kwito. Magambu twe tumanyiije apipaligwe
kunyopa Nnoongo, nambu Uhuke mwene atu-
jopela ku Nnoongo kukulwala kwangalandulila.
²⁷ Jwombe Nnoongo ojwalola mpaka nkati ja
myojo ja bandu, amanyi mawacho ga Uhuke jwe-
nio, Uhuke jwenio kajopela bandu ba Nnoongo
akengama papala Nnoongo.

²⁸ Tumanyi kube, ilebe yoa ilenganile telatela,
Nnoongo atenda maengo pamwe na abampala
nakape gambone, yani abakemigwe kwa maengo
gakwe. ²⁹ Gambu benia Nnoongo bamanyi
kuboka pukutumbula, nga abapambwile balan-
dane na Mwana jwakwe, kupala Mwana abe
nkolongwa kati ja akalongo ajingi. ³⁰ Bai baba
Nnoongo abapambwile nga benia abakemite na
benia abakemite nga abatei kube ingota yakwe
na benia batei kube bambone nnongi jakwe
benia nga abaletite babe pamwe mukibumo
chakwe.

Lipalano lya Nnoongo

³¹ Mugenia, tulenga nike kabele? Andaibi Nnoongo abi pamwe na twe, beneke abapakuotola kutukana? ³² Nnoongo ankanakije Mwana jwakwe jwa jika, nambu ngammoya kwa magambu gito twenga tuboa. Anda ibi atei genia, bo, matupeje upeelee gwoa? ³³ Bo, beneke abapakatakiana abapambuligwe na Nnoongo? Nnoongo mwene kulenga batei babe bambone! ³⁴ Bo, beneke abaotwi kutuhukumula? Babije! Mana Yesu Kilisto nga ojwawile, kabe ngayoka kuboka kwa abawile na atama kingono cha kalelo cha Nnoongo. Jwombe atujopela! ³⁵ Nga mene ojwaotola kutulekania na kupalana kwito na Kilisto? Kulaga andaje malola andaje ngondo andaje njala andaje uwocho andaje kupotekigwa andaje kiu? ³⁶ Anda Majandiko Gachwapi apagalenga,

“Kwa magambu ginu, tubi mukioya chu kuwe lyoele tipi,

tutendigwa andi mambelele gu kuchinjigwa.”

³⁷ Nambu, muilebe yenie yoa, matuotola kuku-tujangata jwenio jwatupaile. ³⁸ Gambu manyi kube kibije kilebe echikiotwi kutulekania lipalano lyabe, nakiuje, nabwomije, wala na akapakachi kuboka kumbenguje andaje makakala gange ga kumbenguje andaje agapitila ngoe andaje agapakupitila andaje uwecho gwagwoa, ³⁹ wala eibi kunani na wala eibi pae wala kipanganigwa chochoa. Kibije echikipanganigwe chochoa echikipakuotola kutukolobana na lipalano lya Nnoongo mu Kilisto Yesu Angwana bito.

9

Nnoongo na bandu bakwe

¹ Mwojo gwango anda ulongoleigwa nu Uhuke jwa Chwapi inenge kutenda nonge uwangije.

² Mbala kulenga yene, mbi nukuwechuka muno nu kubinia kwanga pela umojo gwango. ³ Kwa magambu ga akalongo bango bu lungolo lumwe, ikabi kwa magambu gakajangata angweto tu, kabi nyeketi kubekigwa nhwilo nu kubekigwa kutali na Kilisto kummele. ⁴ Benia nga bandu ba Kuisilaeli abapambuligwe na Nnoongo kube ingota yabe, ngababeka mukibumo chakwe, ngalagana nabo, ngabape Malagilo na kabola pipaligwa kugongalela. ⁵ Angweto nga ichokolo ya akahokolo ba Akayahudi na jwenio Kilisto, ku umundu gwakwe, nga julungolo lwabe. Nnoongo jwatawala goa, alumbigwe pangapela! Unhyo.

⁶ Nongeje kutenda Nnoongo agalambwi malagano gakwe, gambu bandu boa ba Kuisilaeli ngiti bandu ba Nnoongoje. ⁷ Ngiti ibelei yoa yu Ulaimu ngi ingota ipatite lilagoje. Nnoongo ngalonge na Ulaimu kulenga, “Nannagila kupete Isaka mpakupata ibelei.” ⁸ Mana gakwe, ingota ya Nnoongo ngiti iibelwike kundela ja mmeleje, nambu ingota iibelwike kwa malagano ga Nnoongo. ⁹ Lilagano lyene nga lende, “Mangobu agajeketeligwe manhika, Sala maipata mwana.”

¹⁰ Yene tuje, nambu uyo Lebeka ngapoto ingota ibele ka awawa bamwe, awawa benia nga anhoka bito ana Isaka. ¹¹ Kupala Nnoongo amanyikane kutenda abi nuwecho

gukupambula, tangu niingotaye kubelekwaje na tangu nukumanyaje gambone na mabaja, ¹² Nnoongo ngannenge Lebeka, “Nkolo ammegelela unung'una.” Yene kupambu kwa Nnoongo kukengamana nulukemo lwakwe mwene, ngiti itendwa ya munduje. ¹³ Andi Majandiko Gachwapi pagalenga, “Yakobo nakate kumpala, nambu Esau nakate kunchimwa.”

¹⁴ Tulenga nike? Bo, Nnoongo jwa apaligweje? Napachokuje! ¹⁵ Magambu akannenge Musa, “Manammonela kia mundu jwajoa junampala kummone kia, manankole kia mundu jwajoa junampala.” ¹⁶ Yene, ilebe yoa ihyobalela kia ja Nnoongo, ngiti ukachana andaje kukupala kwa munduje. ¹⁷ Magambu Majandiko Gachwapi galenga yene ku Falao, “Nakammeka mangwana ibe kwa ndela jinu, uwecho gwango umanyikane, liina lyango litangachigwe padunia joa.” ¹⁸ Ibonekana kipola kube, Nnoongo kummone kia mundu jwajoa ojwampala nu kummeka mundu jwajoa abe nimitau.

Lilaka na kia ja Nnoongo

¹⁹ Pangaje maungonya, “Anda ilebe ibi nyenie, Nnoongo aotobo kunng'amba mundu? Beneke abaotola ukana mapalano gakwe?” ²⁰ Nambu, mwe mamundu, nhwotobo kunng'amba Nnoongo? Bo, kibega kiotwile kakonya abombi bakwe, “Mboni umombite yene?” ²¹ Mmombi akweti kinala chukubomba itope papala mwene nu kubomba ibega ibele ku utope ugwo, chimwe chambone muno na chenge chamboneje.

²² Nyenie nga apibile ku Nnoongo. Apaila kulaya lilaka lyakwe na kumanyikana uwecho gwakwe. Akiba nu kuimbalila muno, baimbalila bandu abapaligwa kupata lilaka lyakwe, kwa abapaligwe komigwa. ²³ Uyo apala kulaya kujoloka kukibumo chakwe echatupon-golela twenga tatubi mukia jakwe, tatubekigwe kukipokela kibumo chakwe. ²⁴ Magambu twenga nga baba abakemite, ngati kuboka kwa Akayahudi tuje nambu uyo kuboka kwa bandu ba ilambo yenge. ²⁵ Andi palenga mukitabu cha nnonndoli Hosea,

“Baba abakiba, bandu bangoje manakemanga, ‘Bandu bango!’

Jwombe, nampaije aikemigwa, ‘Junampala.’

²⁶ Na papa pabalengigwa, ‘Mangwetomwe bandu banguje.’

Penia bikemigwa,

‘Ingota ya Nnoongo ojwabi bwomi.’ ”

²⁷ Jwombe nnonndoli Isaya, magambu ga Isilaeli atondobea lilobe, “Ata ikabi ingota ya Kuisilaeli ibi ndu andi nhwangi gwa kumbwani, nambu achokutu abapakomboligwa, ²⁸ Magambu Angwana, bachelwaje kuleta hukumu jabe tegatega kudunia joa.” ²⁹ Andi Isaya apalenga pukutumbula, “Anda Angwana ba matyala bakabi nukutuigakiaje kibeledi chenge chu Kuisilaeli, kabitubi andi ku Sodoma, kabitubi anda ku Gomola.”

Kuisilaeli nu Nhwalo Gwambone

³⁰ Tulenga nike? Bandu banga Akayahudi bangapalapala ndela ju kubonekana bambone

nnongi ja Nnoongo, nambu babekigwe kube bambone, kundela ja imani, ³¹ kongo bandu ba Kuisilaeli abapalanga malagilo ga kabeka babe bambone nnongi ja Nnoongo, bapatangitije. ³² Kwa nike? Kwa magambu bahyobale itendwa yabe panga nhwamini Nnoongo. Ngabakoba panani ja, “liganga lyukobala,” ³³ anda pagalenga Majandiko Gachwapi, “Nnola, mbakubeka kukilambo chu Kusayuni liganga elipakakwalambu, liganga elipakabeka bandu bagwegange. Nambu ojwapakuamini aikolaje oni.”

10

¹ Makalongo bango, chambala umwojo gwango ajango Akasilaeli bakomboligwe. Kabe najope ku Nnoongo. ² Nhotwile kuchalakicha kulenga bandu benia kutenda babi kachana kung'ongale Nnoongo, nambu kugongale kwabe ngiti kukumanya Nnoongo jwa kwelije. ³ Magambu bijimanyangitije ndela ja Nnoongo ejibabeka bandu babe bambone nnongi jakwe, bajigangite kubeka ndela jabe na nyene bijijeketelingije ndela ja Nnoongo ja kubeka babe bambone. ⁴ Magambu kukuika kwakwe Kilsto, malagilo galenganile, kupala boa abaamini babekigwe bambone nnongi ja Nnoongo.

Ukomboi kwa bandu boa

⁵ Nhwalo gukutenda ilebe yapala Nnoongo kukujali malagilo, Musa aandika yene, “Mundu jwajoa jwalenganakia pagapala Malagilo malama.” ⁶ Nambu nhwalo gukutenda

gapala Nnoongo ku ndela ja imani, ilenga yene, “Makalengaje umwojo gwinu, ‘Bene abapa kujenda mpaka kumbengu?’ Iboneka, munhuluya Kilisto pae, ⁷ na makalengaje, ‘Bene abapakuuluka mpaka kumambi?’ Iboneka, kunneta Kilisto kuboka kwa abawile.” ⁸ Majandiko Gachwapi galenga nyene, “Nhwalo gwenio gwa Nnoongo ubi papipi na mwenga, ubi nkano jinu na kumwojo gwinu” na gwenio nga imani ejitujitangacha. ⁹ Anda nnyeketile kwa kano jinu kube Yesu nga Angwana nu kuamini kumwojo gwinu kube Nnoongo nganhyoya kuboka kwa abawile, mankomboka. ¹⁰ Magambu umwojo mundu kuamini mpaka kujeketeligwa kube jwambone nnongi ja Nnoongo, na kwa kano mundu kujeketela mpaka koligwa. ¹¹ Majandiko Gachwapi galenga, “Kila ojwanhwamini Nnoongo akolaje oni.” ¹² Nhwalo gongo kwa boa, kabe ulekinije kati ja Akayahudi na bandu banga Akayahudi, Angwana ba boa nga bamwe, bombe ukina muno kwa boa abannyopa. ¹³ Magambu Majandiko Gachwapi galenga, “Kila mundu jwapakujopa ku liina lya Angwana, makomboligwa.”

¹⁴ Bannyopabole jwenio kongo kunhwaminije? Kabe, bunhwaminabo anda banajoaje nhwalo gwakwe? Na bajoabo nhwalo gwakwe anda abije mundu jukutangacha? ¹⁵ Na bandu batangachabo anda bakingigweje? Anda pagalenga Majandiko Gachwapi, “Kilebe chu kualala muno kuika kwa baba abatangacha Nhwalo Gwambone!” ¹⁶ Nambu boaje abajekatile Nhwalo Gwambone. Na Isaya alenga,

“Angwana, nga beneke abaamine nhwalo gwito?” ¹⁷ Kuamini kuboke pu kujoa nhwalo, nu nhwalo gwenio uboke mulilobe lya Kilisto.

¹⁸ Nambu ngonya, bo, bujoiningije nhwalo gwenio? Elo, bujoininge, anda Majandiko Gachwapi pagalenga,

“Lilobe lyabe lijoinike padunia poa, malobe gabe gaike mpaka kujipei dunia.”

¹⁹ Ngonya kabele, bo, iotwi kube bandu ba Kuisilaeli bamanyangitije? Mwene Musa nga jukutumbula kujanga,

“Manammekanga mabonelange bwiau kubandu banga kilambo, manammeka mme na lilaka kwa ilambo ya bandu akatokamau.”

²⁰ Kabe Isaya ajiga kulenga,

“Baba bangambalapala bambatite, nikilaite kwabe banga konya nhwalo gwango.”

²¹ Nambu kwa bandu ba Kuisilaeli alenga,

“Lyoele tipi nganatondabekea maboko gango kakemanga bandu abankanite Nnoongo na bangajali.”

11

Kiya ja Nnoongo Kuisilaeli

¹ Ngonya, bo, Nnoongo ate kakana bandu bakwe? Napachokuje! Nenga namwene nga Naisilaeli, kibeledi cha Ulaimu, jwa kabi ja Benjaminini. ² Nnoongo bakanitije bandu bakwe ababapambwile kuboka pitumbulaga. Nkom-bokela apagalenga Majandiko Gachwapi mangobu Eliya apakokaleka ku Nnoongo nhwalo gwa

Kuisilaeli, ³ “Angwana, bakomangite akalondoli binu nu kubomola kitembe chinu. Nga ne tu jika jango naigile, kabe bambalapala bangome!” ⁴ Bo, Nnoongo annyanga bole? Nganenge, “Nikibekile bandu elufu saba bombe bikigongalelije kinyago Baali.” ⁵ Nga apibi ngoe, babile bandu abaigile benia Nnoongo bapambwi kupeelee gwakwe. ⁶ Kupambu kwakwe kikengamana ni upeelee gwakwe. Ngiti kwa magambu ga itendwa yabeje, anda kupambu kukengamana na itendwa ya bandu, upeelee gwakwe chikakonda upeeleeje kabe.

⁷ Ngoe, bo? Bandu ba Kuisilaeli bapatangitije chibakiba bakapalapala nambu boa abapambuligwe ngibikipata. Bange ngabapungania, ⁸ andi Majandiko Gachwapi pagalenga, “Nnoongo agatei malango gabe na mwojo jabe kube mitopeu, mpaka leleno kuotoje kulola kwa mio gabe andaje kujoa kwa machikilo gabe.”

⁹ Na Daudi alenga, “Michopi jabe jibe ntambo gu kujonjigwa, bagwegange na kahukumula.

¹⁰ Mio gabe gabekigwe lubendu gakaotoje kulola. Migongo jabe jipende kwa kulaga kwangapela!”

¹¹ Ngonya, bo, Akayahudi bakobalinge nu kugweganga mbyuu? Napachokuje! Kulemwa kwabe kutei ukomboi gwaikalile bandu ba ilambo yenge, kupala Akayahudi babone bwii.

¹² Mabaja ga Akayahudi gajambukie kindimba nduu padunia joa, gwangaamini gwabe uletite kindimba nduu ku bandu bi ilambo yenge.

Ibonekana kulenganakia kwabe kubakuleta kindimba nduu muno.

Ukomboi gwa bandu ba ilambo yenge

¹³ Ngoe nannengelanga mangweto mabandu manga Akayahudi, gambu ne mbi nandundame ku bandu bange banga Akayahudi, kuyene nokeloke liengo lyango. ¹⁴ Kupala nabekange bwu akakola ilambo ajango pangaje nakombolange katijabe. ¹⁵ Magambu andaibi ukanigwa kwabe kuletite dunia jichikachane na Nnoongo, ipakubebo anda pabapa kujeketeligwa na Nnoongo? Abawile bapakuyoka!

¹⁶ Andaibi kipande cha nkate chukutumbula kibekigwe chwapi magambu gwa Nnoongo, mmanyanya kipande choa kibi chwapi magambu gwa jwenio, mikega ja mikongo andajibi jina kualala, ndambi yakwe uyo iba ina kualala. ¹⁷ Elo, ndambi yenge ya nzeituni kubositani ngiekatigwa, paali pakwe ngabalondana lutambi lwa nzeituni gwa kupongoti. Mangweto mabandu ba ilambo yenge mmi tela nu lutambi lwa nzeituni gwa kupongoti, ngoe ntumiyanga makakala na malelalela ga nzeituni gu kubositani. ¹⁸ Makabembuje baba abaeketigwe andi ndambi! Na ati kikabi chukulokeloke nkombokelanga kube mangwetomweje mamijibeka mikega jibe na makakala, nambu mikega nga ejimpe mangweto makakala.

¹⁹ Nambu mannenga, “Ndambi ieketigwa magambu ne mbandakigwe paali pakwe.” ²⁰ Tela! Ieketigwa kwa magambu gukotoka kunhwamini Nnoongo, nambu mwenga nnyema

gambu gwa imani jinu, makalokalokaje nambu nnyema kukujogopa. ²¹ Magambu, anda Nnoongo babonije kia Akayahudi ababi andi ndambi ikibelekwa, nkita mankolela kia mwenga? ²² Nnolaoti, Nnoongo apabi jwakia na nkale. Jwombe nkale kwa baba abagwile, na jwakia kwinu mwenga anda mannyendekea kube mukia jakwe, andaje, namwe uyo manhweketigwa. ²³ Na Akayahudi, uyo, anda bakotwike kuamini kwabe mabalonda kabena gambu Nnoongo aotwile kalonda kabena. ²⁴ Mangweto mabandu ba ilambo yenge, kukubelekwa andi lutambi lwa nzeituni gwa kupongoti, nambu mmoigwe kwenio nganondigwa mu nzeituni gu kubositani paali panga pinu. Nambu, Akayahudi kukubelekwa andi nzeituni gwa kubositani, maiba kindema muno kwabe kupandakigwa kabele munkongo ugwo gwabe.

Komboka bandu buku Isilaeli

²⁵ Makalongo bango, mbala mmanyange nhwalo gongo ogugukiite manhwacha kita nkwati malango muno. Mitau ja Akasilaeli jikiba jikingobu tu, nambu mpaka bandu ba ilambo yenge balengenile kumuji Nnoongo. ²⁶ Penia nga kilambo choa chu Kuisilaeli apikipa komboligwa, anda pagalenga Majandiko Gachwapi, “Nkomboi maika kuboka Kusayuni, mauboya ubaja gwa kibelei cha Yakobo. ²⁷ Lende nga lilagano elimbakulagana nabo mangobu apambakuboya mabaja gabe.”

²⁸ Kwa magambu bukana Nhwalo Gwambone, Akayahudi babi akangondwa ba Nnoongo, nambu ngu upeelee gwinu mabandu banga Akayahudi. Nambu, magambu gukupambuligwa kwa akahokomundu, maganja tango na Nnoongo. ²⁹ Magambu Nnoongo anda bandu bapile hupo yakwe na kapambula, kugalambukaje. ³⁰ Kutumbu kalakala mangweto makannemwa Nnoongo, nambu ngoe mmoneligwe kia jakwe kwa magambu ga malemwa gabe. ³¹ Uyo, na kia ejimpatite mangweto, Akayahudi ngoe banemuki Nnoongo ibe uyo na angweto bapokele ngoe kia ja Nnoongo. ³² Magambu Nnoongo abatabangite bandu boa mu malemwa gabe ibe boa bakolelange kia.

Nnoongo alumbigwe

³³ Utajili na gwambone na ilimu ja Nnoongo nga ngolongwa muno! Hukumu jakwe kupe-mekaje na ndela yakwe kumanyikanaje!

³⁴ Andi pagalenga Majandiko, “Bene agabaga-manyi mawacho ga Angwana?

Bene abaotwi kumpangila?

³⁵ Andaje bene abampi ote kilebe kuboka penia kabukia kabele chenie?”

³⁶ Magambu ilebe yoa ipanganigwa na benia, yoa ibi ku uwecho gwabe nu kukupala kwabe. Kibumo kibe kwabe machoba goa pangapela! Unhyo.

12

Kutama kukummegele Nnoongo

¹ Kwa nyene, akalongo bango, magambu Nnoongo nga juna kia ndu, nannyopa kwa moja gwoa, mpangange mibebe jinu kwa Nnoongo ibe lilumbo elibi li mmomi, ilibi chwapi na linakualala. Jenie nga ndela jinu jambone ju kugongalela. ² Makajigaje ilekaleka ya padunia pano, nambu Nnoongo ang'alambuye nu kutenda mayono mawacho ginu. Penia nga pam-pakuoto kumanya gapala Nnoongo nu kumanya nhwalo ogubi gwambone, ogunhwalalila nu kulimba.

³ Kuboka mu upeelee ogwambi Nnoongo, nannengelanga mmoa, mikikibona mambone muno kupeta apampaligweje. Kuwacha kwinu kuba tela na kipemo cha imani andi Nnoongo elyampile kila mundu. ⁴ Mmele ukweti ipagwa ndu, kila kipagwa kikweti liengo lyakwe. ⁵ Uyo iganukube twenga tubi tajingi kukulondana na Kilisto, kila jumwe nga kipagwa cha jonge. ⁶ Tukweti itoi ijingi andi putupatite upeelee. Ojwakweti kitoi chukulonge lilobe lya Nnoongo atenda yene tela na kuamini kwakwe. ⁷ Mundu juna kitoi cha kubegelela na abegelele. Juna kitoi cha kubola na abole. ⁸ Juna kitoi cha kalimbia mwojo bange na atende nyenie. Juna kabaguli ilebe ajakwe eyakweti na atende kwa mwojo lachi. Kilongoi alongoleya kukachana, juna kia na atenda nyenie kukuala mwojo.

⁹ Kupalana kwinu kuba kuwangije. Mikichimwange kilebe chachoa kibaja, nambu nkamulila yambone. ¹⁰ Mpalanange andi makalongo, kila mundu anhwachila oti nnyakwe kuichima. ¹¹ Makalegelekaje mukachana,

nambu nkalamuke mumyojo jinu kwakabegele Angwana. ¹² Kuhyobalela kwinu machoba goa kummekange kube nu kuala mwojo, mmegange nu kuimbalila mumalola, kugongalela machoba goa. ¹³ Majangatange bandu ba Nnoongo bapate ilebe ibipala, mapokelange akamageni ku mwojo gwambone.

¹⁴ Malumbilange kindimba boa abampoteka malumbilange makabeka nhwiloje. ¹⁵ Nhwilalange mwojo pamwe na abaala mwojo, nng'utange pamwe na abaguta. ¹⁶ Ntamange kukuchikachana kwambone mangweto jika. Makapalangaje makolomakolo, nambu magabegelele machokomachoko. Mikikibonaje kube mmi namalango muno.

¹⁷ Makabuyanaje ubaja kwa ubaja. Mmegelelange ilebe ya mbone nnongi ja boa. ¹⁸ Ntendanga andi punhwotolanga na mma natengela na bandu boa. ¹⁹ Makaganja bango, makabuyanaje, nambu mannekele Nnoongo kilebe chenye, magambu Majandiko Gachwapi galenga, “Kubuya liengo lyango nenga mamuyage, balenga Angwana.” ²⁰ Gange Majandiko, galenga, “Nngondwa jwinu andabi na njala, mampe chakulya, andabi na nyota, mampe chukunywe. Magambu kukutenda nyenie mamummeka abe na oni ngolongwa andi makala ga mwoto umutwe gwakwe.” ²¹ Makajeketeje kuchipula na ubaja, nambu muotole ubaja kwa gambone.

Kujali madalaka

¹ Kila mundu apaligwa kajali bina kinala mu chilikali, magambu kinala choa kiboka ku Nnoongo, bombe bina kinala babekigwe na Nnoongo. ² Ojwakana kinala chi ilongoi akana ulongoi gwa Nnoongo, abatenda genia bikilete hukumu bene. ³ Magambu, akatawala kabekaje bandu bambone mbwele, nambu ku bandu akabaja. Bo, mpala makannyogopaje mundu juna kinala? Ntenda gambone jwombe ma nnumbalila, ⁴ magambu jwombe mpakachi jwa Nnoongo jwa kamwa maengo magambu gukunyangata mangweto. Nambu andankamwi mabaja, ipaligwa kunnyogopa, magambu kweli aotwile kunhwukumula. Jwombe nga mpakachi jwa Nnoongo, alaya lilaka lya Nnoongo kwa abatenda mabaja. ⁵ Yene ipaligwa kajali bina madalaka, ngiti magambu gwa kujogopa lilaka lya Nnoongo tuje, nambu mwojo ngapupala.

⁶ Kwa magambu ugo mangweto nnepanga kodi, magambu ilongoi yenie immegelela Nnoongo bakalenganakia agapaligwa. ⁷ Mampagange kila mundu echapaligwa kupata, mundu jwa uchulu mumpe uchulu na jwa kodi mumpe kodi na ojwapaligwa ichima mumpe ichima.

Kupalana kwakalongo

⁸ Makabegangaje na ligambo kwa mundu jwa-joa, nambu tu ligambo lya kupalana. Jwampala nndami nnyakwe agalengenakia Malagilo ga Musa. ⁹ Magambu, amuli yenje, “Makata-tenda ngongolaje, makakomaje, makajibaje na

makalokaleje kilebe cha mundu,” nayenge yoa, ibi mu amuli jenje jimwe, “Mampale nndami nnyinu andi pimikipala mmene.” ¹⁰ Jwampala nndami nnyakwe antende ubajaje. Bai lipalano lilenganakia Malagilo.

¹¹ Mangweto mmanyi muno kube kingobu chenje nga kingobu gani, ngoe nga mangobu gu kujimuka mulugono, elo, ukomboi gwito ubi papipi muno ngoe kupeta mangobu gaga apatatumbula kuamini. ¹² Kilo jitenda kupeta na ngoe kuchile. Tileke kutaali ilebe yoa yulubendu, takatole chilaa ja ndaa. ¹³ Tutama gwicho andi bandu tatutama pulumuli, ngiti kumipapala jukulye nu kulobela na ngongolaje andaje bulwa na bwiu. ¹⁴ Yene munkwindange Nngwana Yesu Kilisto mikikilekekeje kuutigwa na mmele nu kubegele na tama yakwe mbaja.

14

Makanhukumuje nnongo gwinu

¹ Mapokelange kachinu bandu abalegalike imani, nambu makabembuje mawacho gabe. ² Bandu bange imani jabe kulye ilebe yoa, nambu mundu jwalegalike imani alye likolo tu. ³ Bandu abalye kila kilebe bakabembuje bangalye, kongo abalye likolo tu bakahukumuje abalye kila kilebe, gambu Nnoongo bajeketile. ⁴ Mwenga mabeneke manhwoto kunhukumu mpakachi jwa jonge? Anda ajemite andaje agwile bamanya Angwanamundu, elo, majema ndii, magambu Angwana baotwile kunnyemeka.

⁵ Mundu aotwi kuwacha lichoba limwe nga lyambone muno kupeta gange, mundu jonge aotwile kagawachila machoba goa kube tela. Kila mundu akengame apagapala malango gakwe. ⁶ Abaacha kube lichoba limwe nga lyambone muno lyukunnumba Nnoongo, jwombe jwalye kile chochoa atenda yene kakoya Angwana nu kunnumba Nnoongo. Uyo jwakana kulye chakulya atenda yene magambu ga kakoya Angwana jwombe uyo annumba Nnoongo. ⁷ Magambu abije mundu jwajoa kati jito jwatama kukukibegele mwene, wala abije jwawe kukukibegele mwene. ⁸ Magambu anda tulamite tulama kwa magambu ga Angwana, anda tuwile, tuwe kwa magambu ga Angwana. Anda tulamite andaje tuwile, twenga tabandu ba Angwana. ⁹ Magambu Kilisto ngawe, ngayoka kupala abe Nngwana jwa ababi ammomi na abawile. ¹⁰ Kwa nike, mwenga munhukumu nnonga gwinu? Namwe, kunike mammembula nnonga gwinu? Twenga tuboa tijema nnongi ja kitebu cha hukumu ja Nnoongo. ¹¹ Magambu Majandiko Gachwapi galenga,

“Andi panama, balenga Angwana,

kila mundu makilikitila nnongi jango,

kila mundu majeketela ne nga Nannoongo.”

¹² Kwa nyenie, kila mundu kati jito mapanga minhalo jakwe mwene nnongi ja Nnoongo.

Makannyambuki kugweje nnongo gwinu mum-abaja

¹³ Bai, tukoto kuhukumulana, nambu ibe kutenda mundu akatendaje kilebe chukunnyambuki mundu agwe mumalemwa. ¹⁴ Mukube pamwe na Nngwana Yesu, manyi kube kibije kilebe chachoa kichapu chene, nambu, mundu andapemele kube kilebe chenie kichapu, kwa jwenio kiba kichapu. ¹⁵ Anda nnongogwinu mantei achimwe magambu ga chakulya chinu, mmanya mmije mukupalana. Maka-jeketeje chakulya chinu kimmeke mundu aobe magambu Kilisto ngawe magambu ga jwenio! ¹⁶ Makajeketelangaje kilebe echimikibona kube chambone kitukanigwe. ¹⁷ Magambu Kingwana cha Nnoongo ngiti kulye nu kunyweje, nambu ipaligwa kutenda gapala Nnoongo na tengela na kuala mwojo okuletigwa na Uhuke jwa Chwapi. ¹⁸ Ojwammegele Kilisto andiyene anhwala Nnoongo nu kujeketeligwa na bandu.

¹⁹ Kwa yene tuagabale ilebe ileta tengela na eituotoya kulimbiana mwojo. ²⁰ Makaalabiaje liengo lya Nnoongo kwa magambu ga kutaukana ku nhwalo gwa chakulya. Yakulya yoa ibi chwapi, nambu ipaligwije kulye chakulya echikimmeke mundu agwe mu mabaja. ²¹ Mbaya kuleka kulye nyama nu kunywe divai, andaje ukamwa chachoa chikiotwa kunnyambukia nnongogwinu agwe mumabaja. ²² Nkamulile echinhwamini kati jinu na Nnoongo jwinu. Mbaya mundu jwajoa aiganwaje echapakutenda. ²³ Nambu mundu jwabi na mbwele kunhwalo gwa chakulya nambu kulye, Nnoongo kunhukumula pipaligwa gambu abi kamwaje agapaligwa muimani. Ni kilebe

chachoa changabe muimani ngu ubaja.

15

Tukikipala tubenituje, tapala na bange

¹ Twenga tatubi ndii mu lihyobalelo tupaligwe kajangata abalegalike lihyobalelo bagaotole malola gabe. Tukikikonjale tubeneje. ² Kila mundu kati jito apaligwa kunhwalali ndami nnyakwe kwa mbone aoto kutama mulihyobalelo. ³ Magambu Kilisto akikonjelije mwene, nambu akiba andi Majandiko pagalenga, “Lukolo lwoa lubankolila mwenga lumbatite nenga.” ⁴ Magambu, goa agaandikigwe gaandikigwa kwa magambu ga kutubola twenga tube mukuimbilila nukuala mwojo kuboke Mumajandiko Gachwapi gutuhyobalela. ⁵ Nnoongo jwabi kindumbutumbu chukuimbilila nu kulimba mwojo, anhwotoyange mangweto kube nu Uhuke ju kulondana kengama andi kulandanakia kwa Yesu Kilisto, ⁶ ibe mangweto mmoa, kwa lihyobalelo limwe na lilobe limwe, mankoleye Nnoongo, Awawa ba Nngwana jwito Yesu Kilisto.

Nhwalo Gwambone kwa bandu boa

⁷ Nnyeketelane magambu ga kibumo cha Nnoongo andi jwombe Kilisto apanyeketilinge. ⁸ Magambu, nannengelanga Kilisto ngababegelela Akayahudi apate kulaya kuaminika kwa Nnoongo, lyale lilagilo lya Nnoongo apapapile akaokabito lilenganila, ⁹ ibe bandu ba ilambo yenge bannyali Nnoongo kwa magambu ga kia jakwe. Andi Majandiko Gachwapi pagalenga,

“Kwa yene ninnumbalila panakati ja bandu ba ilambo yenge.

Nijemba nhwambo kwa liina linu.”

¹⁰ Kabe Majandiko galenga,

“Nhwala moja, mabandu ba ilambo yenge, nhwala moja pamwe na bandu bakwe.”

¹¹ Na kabe,

“Mangweto ilambo yoa, malumbali Angwana, mangweto bandu boa, malumbalile.”

¹² Kabe Isaya alenga,

“Mulungolo lwa Yese mapitila mundu, jwombe mabalongalea bandu ba ilambo yenge, bombe mabunhyobalela.”

¹³ Yene Nnoongo jwabi kindumbutumbu cha bwomi, antweleyange kualala mwojo kwoa na tengela kuboke mu muimani jinu, kuhyobalela kwinu kujonjakeke mu makakala gu Uhuke jwa Chwapi.

Liengo lya Paulo

¹⁴ Makalongo bango, ne namwene manyi kipola kutenda mangweto uyo ntwelelinge gwambone na ilimu yoa, nhwotwile kubolana mmenemangweto. ¹⁵ Mubalua jenje ilebe yenge nunhwandikilinge pangajogopa. Ndela nyenie kwa gwambone gwa Nnoongo, ¹⁶ chukube napakachi jwa Yesu Kilisto kwa bandu banga Akayahudi. Liengo lyango likube Nakung'i kutangacha Nhwalo Gwambone gwa Nnoongo kupala bandu banga Akayahudi babe lilumbo elijeketeligwe na Nnoongo, lilumbo elijeguigwe nu Uhuke jwa Chwapi. ¹⁷ Bai kukulondana na Yesu Kilisto nokenoke liengo lyango magambu ga

Nnoongo. ¹⁸ Mbaligwije kulonge kilebe chenge chachoa nambu tu chache chatei Yesu Kilisto kupete nenga ibe bandu banga Akayahudi bannyali Nnoongo. Atei nyenie kwa malobe na itendwa, ¹⁹ kwa makakala ga ikobo na gukuomongwa, kwa makakala ga Uhuke jwa Nnoongo. Kwa kutyanga kila paali, kutumbwa kukilambo chu Kuyelusalemu mpaka kukilambo cha Iluliko, nuutangiche tegatega Nhwalo Gwambone gwa Kilisto. ²⁰ Echimbala machoba goa kutangacha Nhwalo Gwambone papoa pangajoanika liina lya Kilisto, nakaikaje kuchenga panani ja kijemo cha mundu jonge. ²¹ Anda pagalenga Majandiko Gachwapi,
 “Bandu boa bangalengigwa minhalo jakwe mabijibona,
 na banga joa minhalo jakwe, mabamanya.”

Mawacho ga Paulo gu kutyangila Kuloma

²² Kwa magambu genia nakaibilikigwa pajingi kuika kwinu. ²³ Nambu ngoe nyomwile liengo lyango kingonu chenje, kwa kube kwa yaka ndu nakate kupala muno kuika kwinu, ²⁴ nhyobale ukamwa nyenie ngoe. Napaile kupeta kunnolanga mangweto mumwanja gwango gukujenda Kusipania nu kupala unyangatange mu mwanja gwenio kuboka pu kualala mwojo pukube pamwe na mangweto. ²⁵ Nambu, kwa ngoe nyenda kabegelela bandu ba Nnoongo kwako Kuyelusalemu. ²⁶ Magambu kikuta cha bandu abunhwamini Kilisto bikilambo cha Makedonia na bu Kuakaya balengite bapakupanga nchango

gwabe kajangata bandu ba Nnoongo ababi aocho okwo Kuyelusalemu. ²⁷ Benekangweto bapaile kutenda nyenie, nambu, kweli lyenie ngi liengo lyabe. Anda babi bandu banga Akayahudi bapokile kindimba chiki Uhuke kuboka kwa Akayahudi, nangweto uyo bapaligwa kabegelela Akayahudi mu ilebe ipaligwa mukutama kwabe. ²⁸ Pamba kulenganakia liengo lyenie na kaka-muya nchango gwenio gukongoligwe kwa magambu gabe, manuntyangilanga mangweto pamba kujenda Kusipania. ²⁹ Manyi kube andan-hike kwenio maninnetelanga indimba nduu ya Kilisto. ³⁰ Akalongobango, nannyopanga ku Nngwana jwito Yesu Kilisto na mapalano agaletigwa nu Uhuke, nnandane na nenga mu-maengo gango kukunyope nenga ku Nnoongo. ³¹ Nnyopange mbate komboka kati ja bandu bangahyobalela ababi Kuyudea, liengo lyango kwenio Kuyelusalemu lijeketeligwe na bandu ba Nnoongo ababi kwenio. ³² Nyenie, andapaile Nnoongo, manhotola kuika kwinu kukuala moja, mambomolela pamwe namangweto. ³³ Nnoongo jwabi kindumbutumbu cha tengela abe namangweto mmoa! Unhyo.

16

Napatanga abali bandu boa

¹ Mbala kunneta kwinu nnombo gwito Foibe ojwabi mpakachi mu kikuta cha bandu abunhwamini Kilisto buku Kenkelea. ² Mumpokelange kwa magambu ga Angwana andi apipaligwa ku bandu ba Nnoongo.

Mannyangate kuilebe yayoa yapakuipala kwinu, gambu jwombe abi jwambone muno kwa bandu ajingi na kwango uyo. ³ Makapatange abali Pilisika na Akula, akakamwa maengo ajango mu kummegelela Yesu Kilisto. ⁴ Angweto ngibikibeka mukupotekigwa kwa magambu gango. Ipaligwa kulumbigwa, ngati kuboka kwango tuje, nambu uyo kuboka muikuta ya bandu abunhwamini Kilisto muilambo yenge. ⁵ Makapatange abali bandu bunhwamini Kilisto abakongana kachabe.

Makampate abali nng'anja gwango jwanampala Epaineto ojwakiba jukutumbula mu kunhwamini Kilisto kukilambo cha Asia. ⁶ Makampate abali Maliamu ojwakamwi maengo kuukachana kwa magambu ginu. ⁷ Mapatange abali Andiloniko na Yunia, akakola kilambo ajango abatabigwe kukipungo pamwe na nenga, angweto bamanyakine muno kati ja achandundame, kabe bakibanga Akakilisto tangu ne kubeje Nakilisto.

⁸ Makampate abali Ampiliato, nng'anja gwango jwanampala mu kulondana na Angwana. ⁹ Makampate abali Alubano, nkamwa maengo nnyango mu kummegelela Kilisto, uyo makampate abali nng'anja gwango Staku. ¹⁰ Makampate abali Apele jwombe kuaminika kwakwe kwa Kilisto kumanyikine. Mapatange abali boa ba kachakwe Alistobulo. ¹¹ Makampate abali Helodiana, nkola kilambo nnyango, na kwa bandu boa ba kachakwe Nakisi babikilondite na Angwana.

¹² Mapatange abali Tulufena na Tulufosa

abakamu maengo mu kabegele Angwana na nng'anja gwango jwanampala Felisi munkege jonge jwababegali Angwana. ¹³ Makampate abali Lufo, mundu jwapambuligwe na Angwana pamwe na amamundu ababi andi amamabango uyo. ¹⁴ Mapatange abali Asunikilito na Fulegoni na Helime na Patuloba na Helima na akalongo boa ababi pamwe nabo. ¹⁵ Mapatange abali Filologo na Yulia na Nelea na alombomundu na Olumpa na bandu ba Nnoongo boa ababi pamwe nabo.

¹⁶ Mpatanange abali ku kulaya mapalano ga Kilisto. Ikuta yoa ya bandu abunhwamini Kilisto yampatanga abali.

Maboulo gu kujomolela

¹⁷ Akalongobango, nanyopanga malangi boa abajambukia kupwilikana na katenda bandu bange bagwegange, pangapala maboulo agammoligwe. Majepange bandu benia, ¹⁸ magambu bandu andi benia bammegele Nngwana gwito Kilistoje, nambu bibegele ndumbo yabe bene. Kwa malobe gabe ginakanoga na guwangi kupala kuoya myojo ja bandu banga malemwa. ¹⁹ Kila mundu ajoine nhwalo gwa kujali kwinu na nyenie mmi magambu ga kuwalalila kwango. Nampalanga mmagange na malango kuile yambone na panga lilemwa ku ilebe ibaja. ²⁰ Jwombe Nnoongo jwabi kindumbutumbu cha tengela achelwaje kulitimba Lichetani pae ja makongono ginu.

Kindimba cha Nngwana gwito Yesu Kilisto kibe na mangweto.

²¹ Timoteo, nkamwa maengo nnyango, ampata abali. Uyo Lukio na Yasoni na Sosipateli na akakola kilambo akajango bampata abali.

²² Nane Telitio nanhandika balua jenje, nampatanga abali kwa liina Iya Angwana.

²³ Gayo jwambokile kachakwe uyo akipokile kikuta cha bandu abunhwamini Kilisto, ampatanga abali. Elasto, mmeka uloi gwa kilambo chenje, pamwe na nnongo gwito Kwalito, bampatanga abali. ²⁴ Kindimba cha Nngwana gwito Yesu Kilisto kibe namangweto mmoa. Unhyo.

Kugongale kukunnumba Nnoongo

²⁵ Ngoe tunnumbe Nnoongo! Jwenio aotwile kunnimbia moja mu Nhwalo Gwambone gunatangacha gwa Yesu Kilisto, gwenio gukiba chili ejiekuligwe jombe jikiba jiiigwe kwa yaaka lemulemu. ²⁶ Nambu, ngoe kweli jenie jiekuligwe kupete Majandiko gakalondoli, na kwa amuli ja Nnoongo jwa machoba goa pangapela kupala bandu bilambo yoa baamini nu kuagabala.

²⁷ Kana Nnoongo ababi jika jabe bambone, kibumo kibe kupete Yesu Kilisto, changapela na changapela! Unhyo.

Ngindo New Testament 2015
The New Testament in the Ngindo language of
Tanzania, 2015

copyright © 2015 The Word for the World

Language: Ngindo

Translation by: The Word for the World

Contributor: The Word For The World

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-02-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

d5116cc2-3c1c-51ad-b1b2-7dde35a6f8cb